

sygn. akt I ACz 979/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	SSA Ewa Tkocz
Sędzia	SA Piotr Wójtowicz
Sędzia	SO del. Beata Bijak - Filipiak /spr./

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2013 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)

w T.

przeciwko Z. Ś., R. W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 22 lipca 2013r.

sygn. akt I Nc 187/13

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 979/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 22 maja 2013 roku (pkt 1); zniósł dotychczasowe postępowanie (pkt 2) oraz odrzucił pozew (pkt 3).

Uzasadniając Sąd Okręgowy wskazał, że pozwem złożonym dnia 20 maja 2013r. powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych na podstawie weksla w postępowaniu nakazowym kwoty 284.781,26 zł z odsetkami i kosztami postępowania. W dniu 22 maja 2013 roku, Sąd Okręgowy w Katowicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Odpis nakazu został wysłany pozwanym. Pismem z dnia 3 czerwca 2013r. M. L. będący syndykiem masy upadłości pozwanych jako współników spółki cywilnej (...) w R. poinformował Sąd o ogłoszeniu w stosunku do pozwanych upadłości oraz doręczył odpisy prawomocnych postanowień, z których wynika, iż w stosunku

do obojga pozwanych upadłość została ogłoszona w dniu 11 kwietnia 2013 r. i jest to upadłość obejmująca likwidację majątku.

Sąd Okręgowy powołał art. 174 § 1 pkt 4 kpc i wskazał, że gdy ogłoszenie upadłości nastąpiło przed wniesieniem pozwu, to zawieszenie postępowania nie jest możliwe. Zachowało, bowiem w tym zakresie aktualność stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy

w uchwale z dnia 30 marca 1992 r. w sprawie III CZP 22/92, w której Sąd Najwyższy wskazał, iż pozew przeciwko upadłemu wniesiony po ogłoszeniu upadłości o należność dotyczącą jej masy podlega odrzuceniu. Jak wynika z dołączonego do pozwu weksla pozwani wystawili go na potrzeby zabezpieczenia roszczeń związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka zaskarżając je w części dotyczącej pozwanej R. W. i wnosząc o jego uchylenie w części dotyczącej R. W..

Skarżący zarzucił błędne założenie Sądu, że weksel dotyczy wyłącznie działalności gospodarczej, albowiem zgodnie z umową pożyczki zabezpieczonej hipoteką nr (...) z dnia 24 lutego 2012 roku pożyczkobiorcą była R. W. występująca jako osoba fizyczna nie zaś jako przedsiębiorca prowadzący działalność. Również dołączony do akt sprawy weksel wskazuje, iż pozwana R. W. występowała jako wystawca - osoba fizyczna - zaś jako poręczyciel - w roli - współnika spółki cywilnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Istotnie zgodnie z art. 174 par. 1 pkt 4, sąd zawiesza z urzędu postępowanie jeżeli postępowanie dotyczy masy upadłości i ogłoszono upadłość z możliwością zawarcia układu, a strona pozbawiona została prawa zarządu masą upadłości, albo ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku strony.

Artykuł 174 § 1 pkt 4 nawiązuje do regulacji Prawa upadłościowego i naprawczego, w którym rozróżnia się dwa rodzaje upadłości, a mianowicie upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika (tzw. upadłość likwidacyjną - art. 144 i n. p.u.n.) oraz upadłość z możliwością zawarcia układu (tzw. upadłość układową - art. 138 i n. p.u.n.). W art. 174 § 1 pkt 4 różnicuje się skutki ogłoszenia upadłości likwidacyjnej i ogłoszenia upadłości układowej. Zasadniczą przyczyną uzasadniającą zawieszenie postępowania cywilnego (odrzucenie pozwu) ze względu na ogłoszenie upadłości strony jest to, że zgodnie z przepisami prawa upadłościowego i naprawczego, wskutek ustanowienia syndyka albo zarządcy masy upadłości, upadły traci legitymację procesową w sprawach dotyczących masy upadłości. Z art. 144 ust. 1 p.u.n. wynika, że w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego (jak to ma miejsce w tej sprawie), postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka lub przeciwko niemu. W wyniku nowelizacji z dnia 16 września 2011 r. (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) art. 174 § 1 pkt 4 odnosi się obecnie (od dnia 3 maja 2012 r.) nie tylko do przypadku ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku w stosunku do powoda, ale także do pozwanego.

Zakres przedmiotowy spraw, w których dochodzi do zawieszenia postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. jest wyznaczony przez pojęcie "postępowania dotyczącego masy upadłości" i tej kwestii zasadniczo dotyczy zażalenie. W dawnym brzmieniu w przepisie występowało określenie "spór dotyczy przedmiotu wchodzącego w skład masy upadłości". Wobec faktu, że zakres spraw, w których następuje zawieszenie postępowania, związany jest ściśle z określeniem,

w których sprawach jako strona występuje syndyk albo zarządca masy upadłości, powyższa zmiana nie ma merytorycznego charakteru,

a stanowi jedynie dostosowanie terminologii Kodeksu do sformułowań Prawa upadłościowego i naprawczego (A. Jakubecki, Ogłoszenie upadłości strony procesu cywilnego - uwagi na tle nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego, PS 2007, nr 7 -8, s. 31). W art. 144 ust. 1 p.u.n. oraz w art. 139 ust. 1 p.u.n. jest bowiem mowa właśnie

o prowadzeniu przez syndyka i odpowiednio zarządcę masy upadłości postępowań "dotyczących masy upadłości". Pomimo zmiany terminologii aktualność zachowują poglądy wyrażone na tle dawnych regulacji, według których zawieszenie odnosi się do postępowań dotyczących "mienia wchodzącego w skład masy upadłości, a to bez różnicy, czy chodzi o pozycje czynne lub bierne" (J. Korzonek, Prawo upadłościowe. Prawo o postępowaniu układowym. Komentarz, Kraków 1935, s. 229 i n.), czy też - w nieco innym ujęciu - do procesów o prawa lub obowiązki odnoszące się do mienia wchodzącego w skład masy, nie wyłączając praw i obowiązków wynikających z zarządu tymże mieniem (W. Broniewicz, Stanowisko syndyka masy upadłości w procesach z jego udziałem, PiP 1993, z. 2, s. 41 i n.).

Z akt tej sprawy wynika, że upadłość z likwidacją majątku została ogłoszona odrębnie dla (...) spółka cywilna R. W. i odrębnie dla (...) spółka cywilna Z. Ś.. Do pozwu, który był wyłącznie pozwem z weksla, a nie z umowy pożyczki, dołączony był weksel, z którego wynikało, że istotnie wystawcą weksla była R. W., która jednocześnie występowała jako poręczyciel. O ile przy podpisie wystawcy weksla brak jest adnotacji o formie prowadzonej działalności gospodarczej o tyle przy poręczeniu przyłożona jest pieczęć firmy, jednak wyłącznie obok nazwiska pozwanej a nie pozwanego Z. Ś.. Analizując powyższy stan faktyczny należy przed wszystkim wskazać, że brak jest podstaw do powadzenia analizy treści łączącej strony umowy. Postępowanie zostało bowiem wszczęte na podstawie weksla i zakończyło się nakazem zapłaty. Na etapie postępowania zażaleniowego brak jest podstaw do oceny charakteru prawnego stosunku podstawowego. Ocena samego weksla nie pozwala na postawienie kategorię wniosku, aby weksel zabezpieczał wiarygodności inne niż wynikające z zobowiązań spółki cywilnej pozwanej R. W. i Z. Ś.. Fakt, że weksel wystawiony jest przez pozwaną R. W. bez przyłożenia pieczęci spółki cywilnej, nie oznacza, że weksel zabezpieczał wyłącznie zobowiązani osobiste tej pozwanej. Z treści motywów orzeczenia w przedmiocie upadłości wynika, że pozwana posiada nie tylko zadłużenie z tytułu wiarygodności związanych z działalnością gospodarczą, lecz również z tytułu długów osobistych, przy czym nie wskazano wierzycieli osobistych pozwanej. Nadto jak wynika z pisma syndyka k. 23, syndyk przedmiotową wiarygodność uznał za wiarygodność dotyczącą masy upadłościowej. W oparciu o dokumenty dołączone do pozwu należy stwierdzić, że przedmiotowe postępowanie dotyczy masy upadłości pozwanej.

Reasumując trafnie Sąd Okręgowy, po uprzednim uchyleniu nakazu zapłaty oraz zniesieniu postępowania, pozew w sprawie odrzucił.

Z tych przyczyn, Sąd Apelacyjny z mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 par. 2 kpc orzekł jak w sentencji postanowienia.